І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 5. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го СІЧНЯ 1958 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 9, 1958 No. 5. VOL. LXV.

ПРЕЗИДЕНТ ВИМАГАЄ ЗБІЛЬШЕННЯ ВИДАТКІВ НА РАКЕТИ І ПРОТИЛЕТУНСЬКУ ОБОРОНУ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер звернувся до Конґресу з вимогою признати в бюджеті на 1958-ий рік додаткові кредити на приспішення продукції далекосяжних ракет і на поширення повітряної протиракетної і протилетунської оборони. Загальна сума вимаганих Президентом асиґнувань виносить 1,370,000,000 долярів, в тому 1,260,000,000 дол. цілком нових фондів. Вимагана Президентом сума набагато вища від тієї, що її назвав недавно під час одного із своїх виступів секретар оборони Ніл Г. МекЕлрой. Половина із тієї суми, бо 683,000,000 долярів мала б бути призначена виключно на приспішення розвитку і продукції далекосяжних балістичних ракет, виключно для військового вжитку. У зверненні Президента, переданому на руки спікера Палати Репрезентантів Сема Рейбирна, встановлено такі цілі і ділянки, що на них мали б бути зужитковані додаткові оборонні кредити: на приспішення і поширення програми конструкції і розташування ракетних влаштувань — 279 мільйонів долярів; на розвиток і продукцію далекосяжних балістичних ракет, включно з конструкцією плятформ для балістичних ракет і підводних човнів для вистрілювання балістичних ракет — 683,000,000 долярів, на розвиток і встановлення оборонної протиракетної системи 329 мільйонів долярів і на поширення напівавтоматичної наземної оборонної протилетунської системи 29 мільйонів долярів. Звернення Президента в справі збільшення асиґнувань на далекосяжні ракети і зв'язану з цим оборонну систему почне розглядати військова бюджетова комісія Палати Репрезентантів вже в середу 8 січня і вимоги уряду буде з'ясовувати під час переслухань в цій комісії секретар оборони МекЕлрой. Триватиме розгляд цієї справи десять днів до двох тижнів. Голова згаданої військової бюджетової комісії конґресмен Джордж Г. МекМегон подав до відома, що пропозиція Президента охоплює теж справу конструкції першого підводного човна, що в нього можна буде вистрілювати балістичні ракети середнього засягу.

7-го січня відбулося відкриття другої сесії 85-го Конґресу

Капелян Конґресу свящ. Бернард Брескемп започатковує молитвою наради Другої Сесії 85-го Конґресу.

Вашингтон. — 7-го січня в столиці відбулося відкриття другої сесії 85-го Конґресу, на якій полагоджували тільки формально - адміністраційні справи, бо наради зможуть відбутись аж після того, як Президент предложить Конґресові своє звернення про Стан Унії. Представники обох партій в Сенаті і Палаті Репрезентантів заявили, що радо присднаються до Президента, щоб скріпити оборону країни. Представник республіканської меншости в Сенаті сенатор Вільям Ф. Новленд заявив, що звернення Президента про Стан Унії буде в тому напрямку, щоб скріпити оборону ЗДА і буде втримане в „здоровому" під оглядом економічним тоні. Президент ствердить, що ЗДА мають сильні збройні сили, які можуть вже тепер відбити всяку ворожу атаку, і тому американці не мають причини ані боятися ані бути самовдоволеними зі стану своєї оборони, яку треба постійно збільшувати. Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон і демократичний спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн заявили, що їхня партія буде діяти в Конґресі в справі оборони країни без жадного партійного упередження. Всі члени Конґресу свідомі того, що теперішня сесія має вирішити такі важливі справи, які досі ще не були вирішувані під час урядування Айзенгавера. Рейбирн заявив, — що Конґрес ухвалить те все, що буде потрібне для скріплення оборони країни. Конґрес буде підтримувати проєкти в справі допомоги закордонним країнам і взаємної торгівлі з закордонними заприязненими країнами, щоб скріпити їхню економіку.

УКРАЇНЦІ ВРОЧИСТО СВЯТКУВАЛИ РІЗДВО ХРИСТОВЕ

Українці обидвох віровизнань, більша частина католиків і всі православні, врочисто святкували свята Різдва Христового за старим стилем, у вівторок 7-го січня. Українські церкви в Ню Йорку, Брукліні, Байоні, Нюарку, Елизабеті та багатьох інших громадах були переповнені вірними, з українських домів розносився голос традиційних колядок, а до дверей стукали групи колядників на різні народні цілі У церквах підношувано молитви за волю і кращу долю українського народу на рідній землі, що ще і в цьому році відзначав Різдво Христове в обставинах неволі та невимовних злиднів. Святковий настрій українських Різдвяних Свят в Америці збільшувало вимріяне американцями нюйоркської метрополії „біле Різдво", бо саме на Різдво після полудня почав падати сніг, що вночі грубою на 3-6 цалів верствою вкрив землю, утруднюючи автомобільний рух.

ПОМЕР ПАСТОР Д-Р ВОЛОДИМИР КУПЧИНСЬКИЙ

Д-р Володимир Купчинський

Ню Йорк. — У вівторок 7-го січня ц. р., о год. 5.25 го полудні, помер у Пресвітеріянському шпиталі в Ню Йорку, проживши 70 років один із піонерів української громади в Канаді й З'єдинених Державах, пастор Євангельської Церкви в Ню Йорку, д-р Володимир Купчинський. Він народився 14 червня 1888 року. в с. Розгадів пов. Золочів у священичій родині. До Канади прибув уперше в 1903 році. отже 15-річним юнаком. У Канаді скінчив він медичний факультет і дістав диплом лікаря. Він вернувся був до „старого каю", однак поїхав до Канади вдруге у 1912 році і перебував там до 1925 року ,коли то перенісся до З'єдинених Держав в характері протестантського проповідника. Він був парохом протестантської церкви при 7-ій вул. на 2-ій Евию у Ню Йорку. Покійний відзначався великою загальною освітою і товариською та громадською культурою і втішався повагою з американських колах. В загально-національних українських справах та в *допоміжній ділянці* не визнавав різниць віровизнання і поспішав з допомогою всім, що її потребували. Між іншим, він розпоряджав 50 ліжками в різних шпиталях Ню Йорку, між цим і ліжком, що його коштом 10,000 долярів уфундував відомий український промисловець Володимир Джус у великому „Медікал Сентер". З цього ліжка скористав під час своєї важкої недуги в 1954/55 рр. і покійний д-р Лука Мишуга, головний редактор „Свободи", як і багато інших українців. Сл. п. д-р Володимир Купчинський своєю широкою харитативною діяльністю здобув собі загальне признання і численних приятелів з-посеред різних кол давньої і нової іміграції. Минулого року д-р В. Купчинський взяв участь в американській місії доброї волі по країнах Середнього Сходу та зокрема побував у Святій Землі. Залишив 5-ро дітей, трьох синів — Романа, Юліяна і Богдана — і дві доньки, відомі адвокатки в Ню Йорку, Ольгу і Галину. Один з його рідних братів — відомий письменник Роман Купчинський.

ЗДА НЕ ХОЧУТЬ НОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ „НА ВЕРШИНАХ" З СОВЄТАМИ

Париж. — Постійна Рада НАТО в Парижі дістане в найближчих днях для розгляду проєкт відповіді ЗДА на листа совєтського прем'єра Ніколая Булґаніна, що його майже всі члени НАТО дістали 10 грудня ц. р., на тиждень перед Паризьким з'їздом НАТО. В минулий понеділок американський проєкт був дискутований на Крайовій Раді Безпеки у Вашингтоні. За газетними повідомленнями, цей проєкт, що його склав державний секретар Доллес, не викликав ніяких застережень. Також Геролд Стассен ,дорадник Президента у справах міжнародного роззброєння, який ніби не погоджується з державним секретарем щодо способу переговорювання з Совєтами у справі роззброєння, не зголосив ніяких окремих завваг. Сутнім змістом тієї американської відповіді має бути відмовне становище щодо совєтської пропозиції відбути нову конференцію прем'єрів всіх великих держав. Американська нота має підкреслити недоцільність такої конференції, як також реальну безвартність пакту неаґресії з Совєтами, поки раніше дипломатичним шляхом чи конференцією міністрів закордонних справ не осягнеться порозуміння в низці найважливіших справ. З американським становищем буцімто цілком погоджується Франція, зате нема ще повної згоди з Англією, яка ніби схиляється до совєтського проєкту улаштування „безатомової смуги" в середній Европі. Ця смуга, за совєтським проєктом, мала б охоплювати Західню й Східню Німеччину, Польщу й Чехословаччину. Вашингтонські кола вважають, що така вузька пів-здемілітаризована смуга не являла б ніякої запоруки проти атомової війни в добі, коли взагалі простір втратив давнє значення, а керовані ракети з атом. стрільнами можна вистрелювати на куди більшу віддаль. Покищо ніодна західня держава не відповіла ще формально на листа Булґаніна. Відповідь ЗДА має прийти протягом найближчого тижня.

Комісія Фонду Рокефеллера пропонує збільшувати видатки на зброєння

Ню Йорк. — Комісія Фонду Рокефеллера 5-го січня запропонувала, щоб ЗДА кожного року збільшували на 3 більйони долярів видатки на оборону країни, бо інакше СССР здобуде впродовж найближчих двох років військову перевагу над вільним світом. Ця комісія — це приватна установа, яка складається з цивільних визначних промисловців і колишніх військових провідників. Вона, крім збільшування видатків на зброєння, пропонує ще такі засоби для збільшення оборони цієї країни: 1. Драстичну реорганізацію структури й філософії департаменту оборони. 2. Реорганізацію оперативних військових сил на об'єднані команди. 3. Реорганізацію шефів штабу на об'єднаній основі, а не як представників окремих родів зброї. Представник об'єднаних шефів штабу мав би бути головним військовим дорадником Президента і секретаря оборони. 4. Розвиток техніки і збройних сил для ведення малої і загальної атомової війни. Комісія працювала над своїм звітом впродовж 18-ти місяців і опублікувала його саме перед початком нової сесії Конґресу. Звіт стверджує, що ЗДА можуть втратити свій провід у світі, якщо не змінять своєї політики в ділянці озброєння, системи своїх оборонних союзів та організації своїх збройних сил.

Ю. РЕВАЙ ПОКИДАЄ ПРАЦЮ В УКК; В. МУДРИЙ ЗАЙМЕ ЙОГО МІСЦЕ

Ню Йорк. — На зборах Ради Директорів Українського Конґресового Комітету, що відбулись минулої суботи, 4-го січня, президент УКК п. Д. Галичин поінформував, що п. Юліян Ревай, колишній прем'єр уряду Карпатської України, залишає свою працю директора канцелярії УКК та переходить на працю в очолюваному п. Володимиром Джусом Українському Інституті Америки. Пост директора канцелярії УКК займе після нього передовий український діяч п. Василь Мудрой, колишній гол. редактор львівського „Діла", голова УНДО і Української Парляментарної Репрезентації в Польщі. Наради Дирекційної Ради УКК, які відкрив проф. Л.Добрянський та якими проводив п. Д. Галичин, склавши також звіт з діяльности УКК за останній місяць, розглядали зокрема справу відзначення 40-річчя проголошення Української Державности в Ню Йорку,але не могла винести в цій справі жадного рішення.

Москва заклинає до „співпраці" між компартіями і не-комуністами на Заході

Москва. — Московська „Правда" звернулась в минулий вівторок 7-го січня з палким закликом до всіх комуністичних партій на Заході, щоб вони докладали всіх зусиль, щоби „співпрацювати" з некомуністичними партіями на терені парляментів і в широкому громадянстві. „Правда" мотивує конечність такої співпраці для осягнення „цілей соціялізму" мирним шляхом, без революції. Для цього найкраще має служити „співпраця" з соціялістичними партіями, чи пак творення „народних фронтів", але „Правда" не виключає „співпрацю" також з іншими „буржуазними" партіями, включно навіть з католицькими і ліберальними. Вона ставить за приклад комуністичний Китай і Чехословаччину, де — мовляв — „допускається до голосу" також не-комуністичні партії та вказує на приклад Англії й Італії, де соціялісти дуже часто погоджуються в різних важливих справах з комуністами. „Правда" називає „брехнею" загально відому правду, що комуністи тільки так довго толерують інші партії і „співпрацюють" з ними, поки не захоплять влади і не закріплять себе, взявши у свої руки поліційний апарат і військо.

Англія пропонує пакт неаґресії з Совєтами

Лондон. — Англійський прем'єр Гаролд Мекміллен, у своїй промові, що її виголосив в минулу суботу до англійського народу через всі англійські радіостанції, запропонував підписати з Совєтами пакт неаґресії, як один із способів злагіднення міжнародної ситуації. Промова Мекміллена починалася словами: „Мир є проблемою наших днів" і кінчилась висловленням надії, що „1958-ий рік засвідчить наші зусилля, щоб можна було зробити бодай поступ на шляху до дійсного миру". Проте, промова англійського прем'єра, взявши на увагу сильні настрої в англійському громадянстві в користь замирення з Совєтами, далеко не була угодівська. Мекміллен ствердив, що хоч большевики часто вживають „м'ягких слів", проте „не можна бути певним", чи вони думають щиро про мир, чи тільки про демобілізацію вільного світу. Він признав, що існує теорія, що „комуністична філософія росіян не задумує підкорити ще більше країн". Мекміллен відповідає на цю теорію: „Я цього не виключаю. Але чи хтось може бути дійсно певний цього?" І тут англійський прем'єр пригадав, що НАТО постало тільки унаслідку розчарування Заходу у можливість чесної співпраці з СССР в післявоєнному світі. Щодо пакту неаґресії з СССР, то він заявив: „Такі пакти бували вже й раніше. Він не міг би пошкодити, а міг би помогти. Мусимо дійти до порозуміння щодо експериментальних дослідів атомової зброї, її продукції, її уживання і її числа". Мекміллен хоче, щоб Новий Рік розпочати „духом довір'я". — Пропозиція Мекміллена щодо пакту неаґресії з Москвою не викликала ніде ентузіязму.

Труман закликає Айзенгавера взяти в свої руки мирову ініціятиву

Ню Йорк. — Колишній президент Гаррі С. Труман написав 5-го січня статтю для Північно-Американського Часописного Союзу, в якій закликає президента Айзенгавера, щоб взяв у свої руки ініціятиву для здобуття миру, якою для пропаґандивних цілей послуговуються провідники СССР. Труман написав, що він є вдоволений із того, що Айзенгавер міг поїхати до Парижу на конференцію держав Північно-Атлантійського Порозуміння (НАТО) на якій відновлено хоч в частині гармонійну співпрацю між американськими союзниками в Европі і ЗДА. На думку Трумана Айзенгавер повинен виступити з пропозиціями, щоб протиставитися тій паперовій мировій офензиві, яку веде Москва. Одночасно Президент повинен вести „реалістичну оборонну політику у відношенні до ЗДА і наших союзників в Европі". ЗДА мусять затримати провід в обороні вільного світу, а американський нарід має повне право знати всю правду про нашу оборону і про те, яких пожертв ця оборона від нас вимагає, — заявив колишній президент.

ПОМЕР ВАСИЛЬ ЛАЗУТА

Ню Йорк. — минулої п'ятниці, 3-го січня, тут помер сл. п. Василь Лазута, член Т-ва „Дністер", 361-го Відділу УНСоюзу. Покійний належав до найбільших ентузіястів українського театрального і хорового мистецтва, був першим головою Українського хору, що його засновано в 1911-му році при церкві св. Юра і в тому періоді та опісля не було майже таких театральних і концертових імпрез в Ню Йорку, в яких він не брав би активної і часто провідної участи.

Ген. Ґевін заявляє, що може залишитися в активній службі

Вашингтон. — Голова Армійського Дослідного Розвитку генерал поручник Джеймс М. Гевін заявив 7-го січня, що все ще існує можливість, що він не резиґнуватиме з свого становища, як це він задумував зробити два дні тому. Генерал Ґевін заявив був 5-го січня, що залишить становище своє тому, що з нього не були вдоволені його команданти, бо він домагався на сенатській комісії скасування окремих шефів штабу для трьох родів зброї і зорганізування одного штабу для летунства, армії і фльоти, з одним шефом цілого штабу. Секретар армії Вілбер М. Брокер мав вже був погодитися на резиґнацію 50-річного генерала, який сказав, що він зможе більше зробити для оборони країни, коли не залишиться в активній службі. Генерал поручник Ґевін заявив в часописному інтерв'ю 7 січня, що існує можливість дальшої його праці в армії але домагався, щоб збільшити видатки на його дослідний відділ та щоб збільшити стан армії до 28-ох дивізій. Секретар армії Брокер видав окрему заяву, в якій ствердив, що бажає собі, щоб ген. Ґевін і надалі займав теперішнє становище, бо „перед ним є дуже добрі вигляди на аванс на генерала з чотирма зірками". Голова сенатської підкомісії готовости сенатор Линдон Б. Джансон заявив, що уряд не може переслідувати ген. Ґевіна за те, що він зізнавав на цій підкомісії. Брокер заявив що генерал Ґевін мусить змінити свою думку в справі шефів штабу.

СССР заповів редукцію 300,000 війська

Москва. — Совєтський уряд проголосив в понеділок 6 січня ц. р., що збройні сили СССР будуть в цьому році зменшені на 300,000 вояків. В тому числі мають вміщатись 41,000, які будуть здемобілізовані з совєтських військ, стаціонованих в Східній Німеччині, та 17,000 з-посеред військ, стаціонованих на Мадярщині. Решта має бути здемобілізована в Сов. Союзі. Як причину подано нібито бажання Совєтів викликати більше довір'я у широкому світі до їх „мирових" пропозицій. Совєти водночас звернулись з закликом до держав НАТО, щоб ті зі свого боку зробили такий самий крок для „злагіднення атмосфери напруження". Цю заяву склали совєтський віцеміністер закордонних справ Василій Кузнєцов і заступник шефа штабу, ген. Міхаїл Малінін. Що насправді означатиме ця нова редукція совєтської армії — якщо вірити в її правдивість, (бо ніхто не всилі цього перевірити) — ніхто не знає, бо обидва названі совєтські речники відмовились сказати, — скільки властиво нараховує тепер совєтська армія. За західніми обрахунками, коли б Совєти дійсно здемобілізували 300,000 вояків, то вони ще матимуть під зброєю 2,500,000-ну армію, себто таку, яку пропонували для ЗДА і для себе під час останніх нарад над міжнародним роззброєнням. Хрущов кількакратно згадував в останньому часі, що нові осяги воєнної технології дозволяють на зменшення „звичайних родів зброї" без послаблення загальної збройної сили.

Аденауер розмовляв з совєтським амбасадором

Бонн. — Західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер розмовляв в минулу неділю 5-го січня ц. р. з совєтським амбасадором Андреєм Смірновим під час прийняття для закордонного дипломатичного корпусу з нагоди 82-річчя Аденауера. Хоча ця розмова в чотири очі тривала тільки 10 хвилин, проте вона звернула загальну увагу, як своєрідна маніфестація збоку старого канцлера, що він, мовляв, не є принциповим противником злагоди з Совєтами. За одностайним ствердженням закордонних кореспондентів в Бонні, престиж старого канцлера надзвичайно зріс серед усіх німців, без уваги на їх партійний поділ, від останнього з'їзду НАТО у Парижі, де Аденауер був поруч з през. Айзенгавером центральною фігурою. Німецькі, але також деякі інші західні політичні кола вважають, що якраз Аденауер найбільш годиться своїм дипломатичним хистом і міжнародною повагою для „переламання ледів" між Заходом і Москвою та, конкретно, як посередник у справі дальших переговорів над міжнародним роззброєнням.

Д-р Сас Яворський відповів на запити вартости 16,000 долярів

Ню Йорк. — Д-р Олександер Сас-Яворський, відомий ветеринарний лікар, що прибув до цієї країни після другої світової війни із скитальщини, відповів минулого вівтірка на запити, вартости 16,000 долярів. Д-р Сас Яворський від трьох тижнів виступає на телевізійній програмі „Запит за 64,000 долярів", відповідаючи на запити з американської історії. Програма передається на каналі ч. 2 кожного вівтірка о год. 10-ій ввечорі. В найближчий вівторок д-р Яворський вирішить, чи задовольниться 16,000 долярів, чи продовжуватиме свої відповіді, тепер вже за 32,000 і опісля за 64,000 долярів.

В АМЕРИЦІ

- **Недалеко дому Ричарда М. Ніксона** визначено секретне місце для старту гелікоптера, який, на випадок ворожої атаки, за кілька хвилин може евакувати віце-президента. Таке саме місце для гелікоптера визначено в сусідстві Білого Дому.
- **У Резерв Майнесі,** Нова Шкотія в Канаді, померла на 109 році життя Енні Мартин, одна з найстарших жінок тієї країни, яка вірила, що довговічність забезпечує їй постійна праця. Ціле життя вона шила й гаптувала, при чому курила люльку, не гордувала й цигаркою.
- **14-річному Віллі Дженкінсові** із Кензас Сіті, Міссурі, хворому на пістряка, закортіло поласувати мельоном (динею). Його батько звернувся в цій справі до департаменту рільництва, урядовці якого подбали про те, щоб для хворого хлопця привезли мельонів аж із Куби літаком.
- **Рудольф Бусі** з Денверу, Колорадо, гадавши, що 29-го грудня 1957 р. йому сповнилося 65 років, відсвяткував свої народини, дістав від близьких та приятелів подарунки і рішив залишити працю машиніста, на яку було аж 5 кандидатів. Але несподівано виявилося, що він на один рік молодший і мусить ще один рік працювати, щоб мати право на пенсію.
- **У місті Рено,** Невада, в 1957 році зареєстровано 4,468 розводів, на 48 більше як в 1956 році. Шлюбних ліцензій видано за той самий рік 19,700. В стейті Невада згідно з подружнім законом розвід може дістати кожний, хто лише цього забажає, і тому туди їздять розводитися з усіх інших стейтів.

У СВІТІ

- **Президент Ісляндії Асґейр Асґейрссон** подякував, але відкинув „благородну" пропозицію Булґаніна, що СССР „ґарантуватиме" незалежність і недоторканість Ісляндії, якщо з Ісляндії заберуться геть американські війська. Булґанін хотів спонукати Ісляндію до виступлення з західнього бльоку НАТО. Ісляндський президент відповів, що на випадок війни така ґарантія безвартна, а під час миру — вона непотрібна.
- **Кардинал Спелман** із Ню Йорку перевів Новий Рік на Формозі. Він відправив у тому дні дві Богослужби для китайських і американських християн, одну з них у новопосвяченій церкві св. Христофора, що вміщає 600 вірних. Кардинал виголосив проповідь, звернувши їм увагу, що вони своєю приявністю на Формозі боронять не тільки національний Китай, але й Америку та решту вільного світу. Кардинал був гостем китайського маршала Чіянґ Кай-шека та американського амбасадора Карла Ранкіна.
- **Голляндський прем'єр** поручає своїм землякам у своєму новорічному зверненні сердечно приймати в Голляндії земляків, які втікають з Індонезії, колишньої голляндської кольонії, яка тому 8 років дістала державну незалежність, а тепер викидає 50,000 голляндців. Однак водночас голляндський прем'єр перестеріг цих колоністів в Індонезії, що якщо вони мають змогу примоститись за кордоном, то хай не кваплятьcя до повороту „до дому", бо в Голляндії перенаселення, безробіття і брак помешкань.
- **Спутнік І облетів Землю** до 1 січня ц. р. 1,351 раз. Він наблизився був до Землі настільки, що астрономи заповіли його „самоспалення" на найближчі дні січня. Спутнік ІІ облетів на Новий Рік Землю 837-ий раз.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ХОЛОДНА ВІЙНА У 1958 РОЦІ

Хоч не було ні одного новорічного звернення будь-якого державного діяча у широкому світі з будь-якого ідеологічного табору, який не підкреслював би своге змагання до миру і не таврував би війни, проте в новий рік світ увійшов в атмосфері посилених перегонів у зброєнні. І хоч нові десятки більйонів долярів — просто астрономічні цифри, — кидані на продукцію наймодерніших засобів масового винищування людей та їх цивілізаційних надбань, мають дуже похмуру й дуже реальну мову, проте, за загальним переконанням політичних прогностиків, у 1958-му році не вибухне нова велика війна (якщо, очевидно, вона не вибухне несподівано, як вибухала більшість дотеперішніх воєн!). Зате всі державні діячі так само одностайно стверджують, що в новому році вестиметься далі безкровна, холодна війна між совєтським бльоком, з одного, і зорганізованим вільним світом з другого боку. Не виключається вибуху в зв'язку з цією холодною війною „малих воєн" в котрімусь із запальних пунктів глобу, які, однак, не перетворяться у світову війну просто тому, що Москва ще такої війни не хоче.

Всупереч своїм запевненням, що нова війна закінчиться перемогою комунізму, кремлівські володарі вважають за надто великий риск розпутування її. Замість наражати „здобутки жовтневої революції" на загин, включно з загином своєї власної життьової кар'єри та екзистенції взагалі всієї большевицької олігархії і її поплентачів у широкому світі, вони воліють безпечним, безкровним шляхом помалу і ступнево осягати намічені цілі.

Здобування цих цілей — це саме й є оставлена холодна війна, ведена Кремлем від 1945-го року. Москва, кажуть видатні політики Заходу, має ще одну велику причину оминати нову світову війну. Це — внутрішня слабість Совєтського Союзу, з якої ніби вона, Москва, здає собі справу. Конечність дальшого цементування совєтського царства з пильним оком на сильних претендентів до влади, які ніколи в Совєтах не переводяться — це одна з причин, чому ніби Хрущов не хоче нової світової війни у 1958 році.

Які ж конкретні цілі холодної війни?

Москва не хоче допустити, щоб ЗДА влаштовували в Европі ракетні бази. Вона намагається вманеврувати президента Айзенгавера в нову конференцію „на вершинах". Вона старається спонукати членів НАТО, щоб вони зредукували видатки на зброєння. Для цієї цілі служать запевнення про мирові інтенції совєтської політики. Совєти хочуть обов'язково здемілітаризувати чи бодай зневтралізувати Середню Европу, боючись найбільше — нової сильної західньо-німецької армії, озброєної атомовою і ракетною зброєю. Тут Москва має двох щирих союзників у своїх сателітах Польщі і Чехословаччині, смертельних ворогах кожної великої Німеччини. З другого боку З'єдинені Держави, Англія, секретаріят НАТО і його головна військова кватира будуть намагатися встановити протягом 1958 року в якмога більше країнах НАТО бази керованих ракет та озброїти армії того бльоку атомовою зброєю. Захід намагатиметься не дати себе взяти на гачок концепції нової конференції „на вершинах", поки, за офіційним становищем ЗДА і Англії, Совєти дійсно не докажуть своєї доброї волі. Захід буде намагатися зберегти єдність Атлантійського бльоку.

На Сер. Сході Совєти продовжуватимуть свої пропозиції „безінтересовної" економічної допомоги і достав зброї на ніби найкорисніших для арабських країн торговельних основах. Цю саму тактику вони стосуватимуть на африканському континенті. Зокрема, вони будуть підтримувати націоналістичні рухи скрізь, де ці рухи звернені проти інтересів Англії, Франції, Бельгії чи Голляндії. Протиставляючися совєтській політиці в Азії, З'єдинені Держави будуть далі підтримувати Туреччину, Ірак, Йорданію, Ливан, Савді Арабію, Іран, Пакістан. ЗДА будуть намагатись відірвати Єгипет і Сирію від Москви і будуть підтримувати свій авторитет тією реальною силою, що її являє Шоста фльота на Середземному морі. В Північній Африці З'єдинені Держави далі будуть старатися зберегти добрі взаємини з арабськими країнами — Марокко, Тунісією та Лібією, і впливати на Францію, щоб вона йшла назустріч арабським патріотам в Альжирі. На Далекому Сході Совєти будуть старатися сіяти заколот в Бірмі й Індонезії, скріплювати свої впливи в Афганістані, Ляосі і Камбоджі, використовувати „невтралізм" Індії по лінії комуністичної партії, насторожувати тамошні народи проти Америки. З'єдинені Держави, з свого боку, підтримуватимуть вільні режими в Південній Кореї, Південному В'єтнамі і на Формозі, будуть противитися допущенню комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй і будуть помагати консервативному режимові в Японії відбудовувати швидшим темпом мілітарну силу.

Словом, світ буде далі пручатися в совєтсько-американському суперництві. І в цьому суперництві не загрожують ніякі реальні познаки „співіснування", яке й далі обмежуватиметься до пропагандивних фраз.

НАСЛІДНИК ІВАНА ГРОЗНОГО Й БЕРІЇ

Іван Сєров — людина сіра і непомітна, до того ж похилена й горбата, виступати прилюдно не квапиться. Але водночас із цим — це людина із рангою генерала військ МВД й офіційним титулом „голови Комітету Державної Безпеки при Раді Міністрів СССР", значить керівника совєтської таємної поліції, розвідки та контррозвідки. Очолювана ним „установа" продовжує традиції не тільки кривавих ЧК, ГПУ, НКВД, але й такі ж криваві традиції опричнини Грозного. Сєров — прозиваний Іваном Грозним і „безоглядною свинею" — виявив себе найкращим наслідником російських білих і червоних катів, гідним учнем Дзержинського, Ягоди, Єжова і Берії.

Почав свою кар'єру Іван Сєров ще за Сталіна, як його вірний надійний „соратник" і виконавець індивідуальних та масових ліквідацій. Повний реєстр його кривавих дій ще не зроблений і може й не буде ніколи закінчений. З дотеперішніх ревеляцій людей, що зазнали сєровського „правосуддя", можна встановити, що він був активним керівником і співучасником ліквідації понад 4,000 польських офіцерів у Катині, реалізатором масових депортацій українців, поляків, литовців, латвійців й естонців до сибірських концентраційних таборів в роках 1939-1941, керівником висловлювання і депортації атомових і ракетних німецьких учених і спеціялістів, ліквідатором мадярського спротиву в 1956 році і пацифікатором „ферментів" у Східній Німеччині, Польщі, Болгарії та інших сателітних країнах.

Один-одинокий раз на протязі свого „урядування" Сєров пробував виступити прилюдно, як репрезентант Совєтського Союзу, і до того в країні з такими старими демократичними традиціями, як Англія. Але епітети і прізвиська, що посипалися тоді на нього збоку англійських громадян і преси були такі дошкульні навіть для його заглухлих чекістських вух, що він чимскоріше чкурнув до свого луб'янецького закамарку в Москві. З того часу, якщо й появлявся Сєров десь закордоном, то тільки в „дружніх" сателітних країнах, і до того інкоґніто, завжди в місіях, що вимагали зустрічей тільки з керівниками підлеглих йому таємних поліцій.

Не виступав Сєров і під час парад разом з Хрущовим та Булґаніним, не фігурував і в совєтській пресі з приводу тієї чи іншої події. Щойно з приводу 40-річчя „жовтневої революції" написав він довжелезну статтю в „Правді" (з 21 грудня ц. р.) п. н. „Сорок років на сторожі безпеки совєтської держави".

У своїй статті Сєров дає цілу історію совєтських „органів безпеки", починаючи з ославленої „Всеросійської Чрезвичайної комісії для боротьби з конрреволюцією і саботажем" (скорочено ЧК), що її створено з ініціятиви Леніна в грудні 1917 року. Записалася та ЧК в історії Совєтського Союзу кривавим винищенням мільйонів безвинних людей, але все це не перешкоджає Сєрову називати ЧК збройним „отрядом рабочего класа", а його організатора, Фелікса Дзержинського, одного з найкривавіших катів історії, — „кращим сином" партії большевиків, „образ якого житиме завжди в серцях совєтських людей". Сєров наводить цілий реєстр антисовєтських організацій і змов, викритих і зліквідованих „органами безпеки" на протязі перших десятиріч совєтського режиму і, не згадавши й словом таких установ як ГПУ й ОГПУ, переходить до розгляду „діяльности" НКВД в рр. 1937-1938. Згідно з ствердженнями Сєрова, в ті роки „проникли до органів НКВД провокатори і безсовісні кар'єристи", які, використовуючи напружену міжнародну ситуацію і „помилки, породжені культом особи", повели „безпідставні репресії" у відношенні до совєтських та партійних кадрів і в деяких випадках „у відношенні до рядових совєтських громадян". Головним завданням цих „провокаторів і кар'єристів" було — за словами Сєрова — „роздувати шпигуноманію", „створювати атмосферу недовір'я між совєтськими людьми" і . . . перешкоджати у боротьбі з справжніми ворогами Совєтського Союзу". За головних винуватців такої „шкідницької діяльности" вважає Сєров Берію й Абакумова, які, „пролізши в керівництво органів державної безпеки", намагались діяти безконтрольно і „використовували апарат державної безпеки для тероризування, застрашування та оклеветування чесних, відданих справі комунізму кадрів партії і совєтської держави". Щойно після „розкриття Центральним Комітетом КПСС підлого зрадника й авантюриста Берії" настав „кінець беззаконню, і „колектив чекістських органів знову вернувся до свого джерела сили — під безпосереднє керівництво і непослаблену контролю комуністичної партії".

Свою власну ролю — після ліквідації Берії — характеризує Сєров, як поворот до чекістських традицій і до відновлення надійних чекістських кадрів. „Звільнившися від порушників соціялістичної законности, — пише він, — чекістські органи з безпосередньою допомогою КПСС і партійних органів на місцях зміцнили свої кадри добре підготованими комуністами. Нові працівники влилися в чекістський колектив і разом із старими досвідченими робітниками, що їм Центральний Комітет партії висловив повне довір'я і підтримку, виконують . . . благородні завдання, що стоять перед органами державної безпеки".

Не зважаючи на те, що „в умовах теперішньої совєтської держави", яка — за словами Сєрова — визначається „відсутністю експлюататорських кляс і загальною морально-політичною єдністю", немає внутрішніх причин втримувати апарат органів безпеки у напруженій готовості", Сєров ще й тепер вважає за головне завдання цих органів боротьбу з вивідувачами, закордонними шпигунами, балакунством робітників, що працюють в промислових підприємствах та наукових установах і т. д., значить з тим усім, з чим боролися його попередники, включно з Грозним і Берією.

Іван Кедрин

АКАДЕМІЇ

Після хвилі Листопадових академій, що належать уже до хроніки минулорічних подій, в усіх українських громадах в Америці йде жвава підготова до святкування роковин 22-го січня, які цього року мають бути особливо урочистими, щоб дати відповідну противагу гучному святкуванню большевиками 40-річчя їхнього панування. Це тема не нова, але актуальна. Вона належить до „делікатних" чи „дразливих" питань, бо вимагає конечности сказати дещо таке, що напевно викличе невдоволення одиниць чи гуртів. Проте, це громадська справа — як продовжувати гарну традицію щорічного відзначування публічними академіями світлих дат чи постатей української історії і культури.

Очевидно, що не скрізь такі академії стоять на такому самому рівні. В різних наших громадах існують різні умовини, які або ускладнюють або влегшують організування таких імпрез. Однак, загальне враження таке, що чим далі, тим трудніше їх уладжувати і тим нижчий їх рівень. Це звучить трохи парадоксально, бо вправді рідшають ряди наших політичних і культурних діячів старшого покоління, але з-посеред середньої ґенерації й молоді поповнюються і збільшуються кадри українських інтелектуалістів і мистців. Отож існують об'єктивні дані, щоб наші щорічні Академії мали пристойний рівень, відповідали повазі роковин та задовольняли вимоги публіки. Бо коли головною спонукою для нашого чоловіка, який іде на таку академію, є і почуття громадського обов'язку і бажання зберегти традицію, то все ж він вимагає високого рівеня академії. Коли він виходить з такого вечора невдоволений, розчарований і сердитий, то такий настрій ледве чи сприяє ідеї, якій присвячена дана академія. Практика виказує, що люди цікавляться змістом академій і проголошена програма або приваблює, або відстрашує. Коли вже перед війною люди в „старому краю" ходили до театру чи на концерти не лише з уваги на їх прикметник „український", а а з уваги на їх артистичний зміст, і коли це так само стосувалось і стосується книжок українською мовою, то у великій мірі, якщо не цілком, це має застосування і до традиційних патріотичних роковин. Самого відклику до патріотизму замало. Наш громадянин відгукнеться на такий відклик раз і другий, але не відгукнеться третій, бо скаже: „Піду на академію, щоб там прославляти Україну, а не за неї терпіти".

І тому замало самої доброї волі аранжерів-організаторів. Цю добру волю завжди треба з вдячністю признавати, особливо на тлі труднощів, що їх їм приходиться переборювати. Поминаємо внутрішні сварки поміж суперницькими групами при організуванні таких національних святкувань, промовчуємо підхід до потенціяльних виконавців програми з погляду партійного піднебіння аранжерів, чи тільки одного культурно-освітнього референта, та персональних симпатій-антипатій. За такі прояви громадської активности трудно висловити признання, але справедливість змушує ствердити, що такі прояви є вже тепер трохи рідкішим явищем, ніж були ще тому два-три роки, хоч завжди ще тут і там „вискакують", каламутять атмосферу та дивують своїм не-державницьким підходом. Може вплинула на це здорова реакція публічної опінії, може переміг звичайний здоровий глузд, а може переконав досвід, що не сталось ніякого нещастя для рідної справи ні в Україні, ні в Америці, коли святочну промову виголосив громадянин із „ворожої" партії, але зі зрозумінням, що треба в такій нагоді виявити достойність і пристойність. Отож, без уваги на причини, партійницький момент зазначується тепер, славити Бога, в проблемі академії слабше, хоч і не минувся ще остаточно. Зате збільшений клопіт мають організатори з підбором фахових сил, виконавців програми.

З загальним послабленням громадської активности і розуміння своїх громадських обов'язків взагалі обнизилась фреквенція публіки на всіх імпрезах. Внаслідок цього різні імпрези, які не рахувались з видатками, дали поважні грошові недобори, що стали великою турботою для незаможніх спонзорів-установ. Маючи це на увазі, організатори зацукуються з анґажуванням платних мистецьких сил, а мистці, однаково ансамблі, як і індивідуальні сили, в більшості відмовляються виступати безплатно. Це заторкує іншу, але близько посвоячену проблему: винагороду осіб-професіоналів, що виступають на національних святах. З одного боку годі відмовити правильности принципу, що професіоналові треба гонорувати його професійний виступ, особливо, коли він має — в американській дійсності — надзвичайно рідкі можливості дістати будь-яку скромну винагороду за виконування своєї професії. З другого боку годі ставитись до мистців з іншою міркою, як до всіх інших громадян: адже ті, які організують імпрези, і ті, які виступають, як доповідачі чи промовці, так само дають свій хист і час для тієї цілі, яка є так само дорога і мистцям-громадянам і не-мистцям. У практиці воно дуже часто виходить тепер так, що, не зважуючись, з остраху перед грошовим недобором, платити гонорари професійним мистцям на високому рівні, організатори запрошують тих, які погоджуються виступати для самої амбіції виступу, зате не підносять імпрезу вище від пересічности.

З цього завороженого кола є два виходи: 1. або стягати мистецьку частину до мінімуму, відмовлятись від численних точок вокально-музичного характеру і зосереджувати академію на промові чи доповіді, яку легше можна дістати на поважному рівні від фахової людини, — або 2. домовлятись з мистцями щодо гонорару на базі відсотків від чистого прибутку з імпрези, без риску втрати.

Взагалі ж, прислухаючись голосам публіки, що відвідує

(Закінчення на стор. 3-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СОВЄТСЬКА МЕДИЧНА ОПІКА

Вельмишановний Пане Редакторе!

Я слухав з Києва радіо, як червона маріонетка брехала з нагоди 40-річчя совєтської влади про медичну допомогу населення. На Україні я жив увесь час і добре пам'ятаю, як совєтська влада ще вилуплювалась. Знаю докладно все і про медичну допомогу, яку діставав від неї наш народ. Пригадую тут лише один випадок.

У колгоспі на Полтавщині, про який хочу сказати, коли бувало занедужає хтонебудь з колгоспників, то брали напівдохлу коняку і везли його тою шкапою за 15 кілометрів до лікарні. Сам голова колгоспу на засіданні управи виділяв такого коня, „Вовчиком" його звали.

Якось в одного дядька тяжко захворіла дитина, син Васько. Дали тому дядькові „Вовчика", і він із сином поїхав до лікарні. Від'їхавши може яких чотири кілометри — „Вовчик" упав, поломив голоблю і лежить, стогне . . . Дядько схопився з воза підводити коня, а він уже й встати не може, бо дуже був виснажений і голодний. Дядько злякався, бо запахло йому півтора року примусової праці „за недбале відношення до соціялістичної власности". Біжить він через дорогу в овес, щоб нарвати його трохи і дати голодному коневі. Нарвав і вертається, а „Вовчик" тимчасом і ноги простягнув. У дядька руки опустилися, упала на землю й горстка вівса. А тут раптом об'їздчик, що того колгоспного поля пильнував, під'їжджає і питає: „Що ти тут із возом на дорозі робиш? Геть мені звідтіля!" — А дядько каже: „Бачиш, уже готова коняка. Сама здохла, а мене на півтора року загнала на примусову працю". — Об'їздчик зліз з свого коня, побачив на дорозі горстку вівса, яким дядько думав підгодувати „Вовчика", та як не закричить: „То це ти нарвав нашого вівса і обгодував свого коня так, що він здох!? Як твоя фамилія і з якого ти колгоспу?" — А дядько такими сумними очима подивився на об'їздчика та й відказує: „Я — Василь Журавель, а мій колгосп зветься „Заможне Життя" — Тоді й об'їздчик змінив тон: „Я бачу, яке заможне життя на дорозі лежить. А куди ти їхав?" — „Та до лікарні, — каже дядько, — хлопець мій Васько он на возі". — Відходять від коня, ідуть до воза. Батько звертається до дитяти: „Ваську, ти спиш? Ваську, чого ти не дивишся, синочку?" — А в дитини вже й ручки холодні, і бурячок захолов у руці . . . Батько скинув шапку, щоб перехреститись, та й повалився на полудрабок. Об'їздчик важко зідхнув: „Оце така совєтська медична допомога людям! Ну дай Боже війни, тоді побачать вони, як ми їм навоюємо! Так навоюємо, як вони нас лікують . . . Нехай іде війною не то німець, а хоч сам чорт, аби тільки проти комуністів. Гіршої кріпаччини не буде, як оця червона короста . . ." — Він узяв за руку дядька, і каже: „Давай, брате, цього дохлого коня витягнемо з голобель, а я свого запряжу та одвезу тебе додому із сином твоїм мертвим . . ."

Так поїхали вони до села, і так по сьогоднішній день їздять під проклятою совєтською властю українські селяни. Я — очевидець сотень таких і подібних випадків.

Федір Бувалий

УКРАЇНЦІ В УРУҐВАЮ

Буенос Айрес. (єдо) — Бідно виглядає українська колонія в Уруґваї. Складається вона виключно з колишніх заробітчан, що приїхали були сюди ще до другої світової війни і створили „Просвіту" в Монтевідео. Так звана „політична" нова еміґрація з повоєнних часів якось проминула Уруґвай, за винятком кількох осіб, що виявили на початку навіть деяку діяльність і створили Т-во Сприяння УНРаді та Т-во „Відродження". Але, зрештою, і тих кілька інтеліґентних одиниць виїхали до Канади й ЗДА, й українська колонія в Уруґваї залишилася майже цілковито без інтелектуальних сил, що могли б протиставитися комуністичній пропаґанді. А шириться ця пропаґанда з місцевого совєтського посольства і консульства не тільки в самому Уруґваї але й в інших латино-американських країнах, що, розірвавши дипломатичні зносини з Москвою, совєтських представництв не мають як от, наприклад, в Бразилії.

Недавно всю уруґвайську пресу схвилювала трагічна пригода однієї української родини з Сан Павльо, в Бразилії. З допомогою підроблених у совєтському консульстві документів забрано дитину в одного українського післявоєнного еміґранта, що оженився був з донькою старих заробітчан. Комуністи підмовили цих людей вертатися додому, і вони, в порозумінні з донькою, матір'ю дитини, викрали її в батька, а консульство в Монтевідео виставило дитині пашпорт, в якому вона фігурувала, як донька . . . своєї бабусі! Поліція запізно схаменулася, і всі, за винятком батька вкраденої дитини, який знав із власного досвіду, що то за „рай", до якого так закортіло вертатися розпропаґандованим і збаламученим колишнім заробітчанам — полетіли „додому".

Щоб зарадити небезпеці комуністичної пропаґанди, яка шириться з совєтських представництв у Монтевідео, створено там, з участю українців, Комітет Націй для боротьби проти комунізму, на чолі якого став п. І. П. Мартінес Берсече, журналіст, енерґійна й симпатична людина, палкий промовець, що нав'язав приязні стосунки з Українською Центральною Репрезентацією в Арґентіні та з іншими організаціями, які провадять боротьбу за визволення своїх народів з-під московського поневолення. Д-р Берсече взяв участь в Пресовій Конференції, яку влаштувала УЦРепрезентація з приводу 40-ліття української Національної революції, і виголосив на ній гарну промову. При цій нагоді він просив також про допомогу інтелектуальними силами, яких бракує не тільки в українській колонії в Уруґваї, але й в інших поневолених народів, обіцяючи зі свого боку виступи через радіовисильні Монтевідео. І дійсно, одна така півгодинна радіопередача відбулася швидко потім вже 7-го грудня, в якій п. Мих. Рубінець, секретар УЦР і генеральний секретар „Европейського Визволення", в формі інтерв'ю з'ясував цілі українського визвольного руху та організацій, що їх він представляє. Того самого дня він, у супроводі п. Берсече та Прончука, представника місцевих українців, відвідав редакції місцевих часописів, які вмістили не тільки симпатичні повідомлення про ці відвідини, але й світлини. „Ель Діа", чи не найпоширеніший щоденник в Монтевідео, вмістив дві світлини з Пресової Конференції УЦР в Буенос Айресі, а також спеціяльну світлину з відвідувачів редакції. Тут же вміщено досить просторе і змістовне інтерв'ю з п. М. Рубінцем — „людиною симпатичного вигляду, з уродженим даром красномовства, ще молодою . . ." Інший щоденник „Ель Бієн Публіко" вмістив замітку під заголовком „Конференція в справі свободи України".

Михайло Кушнір

АМЕРИКАНСЬКЕ РІЗДВО

(1)

Перше Різдво Христове на американському континенті, власне на одному з американських островів святкував в 1492 році Христофор Колюмб. Його корабель, ота 120-тонова „Санта Марія", сів у Свят-Вечір Божого Різдва, пізньою ніччю на мілині, біля берегів Гаїті. Індіяни з острова вислали човни, на яких протягом ночі перевезено з корабля на сушу все майно. Отож, після такої бурхливої та ділової ночі ледве чи можна говорити про веселі свята. Але вже наступного дня вождь індіянського племени відвідав Колюмба на його другому кораблі „Ніна", а опісля запросив його на прийняття, де Колюмб й індіяни обмінялися подарунками. Колюмб бачив у цьому Божий допуст, із залишків корабля вибудував малу фортецю і назвав її „Натівідад", від еспанської назви Різдва Христового.

Куди гірші свята чекали на наступні еспанські виправи, які вже дійшли до американського континенту і, перебуваючися кра... Ню Мексико і Флориду, намагалися заснувати Нову Еспанію.

У 1604 році, отже більше як через сто літ після Колюмба, причалив до північно-східнього побережжя сьогоднішніх ЗДА, недалеко гирла ріки Сейнт Лоренс, Де Монте із групою французів. За досить короткий час колоністи вибудували каплицю, в якій того ж року в день Різдва Христового відправлено Богослуження. Решту дня присвячено забавам і розвагам, таким самим, які знала тодішня Франція.

З кінцем 16-го і на початку 17-го ст. колонізували острів Манґеттен голляндці, побудувавши на цьому острові Ню Йорк. Ці протестанти прибули з іконою св. Миколая, вибудували першу церкву під його покровом і поклали фундаменти не тільки під Ню Еместердемом, як тоді називався Ню Йорк, але й під Ню Недерлендом. Добре заробляючи на торгівлі з індіянами, голляндці святкували Різдво Христове дуже врочисто, з гучними забавами. А що їхній опікун св. Николай, це в Европі обдаровував людей подарунками, то його роля в святковому фольклорі, у багатій колонії, скоро виросла до чільної. Сьогоднішній тип св. Миколая в Америці сформувався саме в цьому середовищі. Деяке уявлення, як мешкать, чи буте їх весілля в нашканці Ню Йорку святкували Різдво Христове, може дати той факт, що в 19-му столітті одного року працю громадської ради й суду перервано, з уваги на Різдво, аж на п'ять тижнів.

Англійський звичай святкування Різдва принесли з собою колоністи, які під проводом Джана Смита поселилися в 1607 році в Джеймставні, в сьогоднішній Вірджінії. Перше Різдво було дуже мізерне, бо капітан Смит перебував у полоні в індіян. Куди веселіші були різдвяні свята по 1609 році, коли перші жінки прибули до тієї оселі.

Серед мешканців тієї колонії переважали вірні англіканської Церкви, які дорожили своїми різдвяними звичаями. Доми й церкви в колонії, а згодом і в інших оселях, прикрашували вони зеленню, запрошували свояків та знайомих.

Вірджінія під цим оглядом засадничо відрізнялася від колонії в Новій Англії, де взагалі не святкували Різдва. За часів невільництва мурінів Різдво у Вірджінії було одинокою нагодою їх відпочинку.

У 1626 році до берегів сьогоднішнього стейту Мессечусетс, у Плімуті, причалив корабель „Мейфлавер" із групою людей, які ввійшли до історії під назвою батьків-пілґрімів. Перша група з двадцятьох людей вийшла на сушу саме в день Різдва. Брустер, провідник цієї групи, запросив того самого дня місцевого вождя індіянського племени. Індіянин прийняв запрошення. З цієї нагоди Брустер видав бочку пива для людей на кораблі. Але не було загальної радости серед новоприбулих. Вони всі були релігійними сепаратистами з кальвінськими симпатіями, що не признавали жадного іншого свята, крім неділі. Прибувши на землю, вільну ще від людського закону, вони хотіли створити такі форми збірного життя, які, на їх погляд, забезпечували б їх від будь-якого зла і запевняли б здійснення Божого Слова в житті. Тому, коли наступного року прибула до Плімуту на кораблі „Фортуна" нова група колоністів, зарядження про несвяткування Різдва стосувалося і до неї.

Нехіть до святкування Різдва згодом не тільки закріпилася, але, коли пуританська колонія в Бостоні (заснована в 1630 році) здобула вплив на Плімут та інші осередки в Мессечусетсі, то стейтова законодавча палата в 1659 році ухвалила, що свята Різдва Христового не вільно святкувати, а хто б це робив, відмовлявся б у той день від праці, тому загрожувала грошова кара в сумі 5 шилінґів. Цей закон уневажнено щойно в 1856 році, коли день 25 грудня визнано не тільки церковним святом.

Коли в стейті Мессечусетс, чи як тоді говорено в Новій Англії, закріпився пуританський теократичний устрій, поселюватися там могли тільки ті, які цілковито і без ніяких застережень підпорядковувались пуританським зарядженням. Кожне намагання їм протиставитися було каране головою, грішми або вигнанням. Квакри, яких називають в Америці „приятелями" і які теж не святкують Різдва — були перші, яких зустріла така доля. Вигнані, вони поселилися на Лонг Айленді, в районі Великого Ню Йорку і в Пенсилвенії.

Католики, що покидали Англію по 1636 році, не могли поселюватися в пуританському Мессечусетсі, не хотіли поселюватися в англійській Вірджінії, і тому прямували головно до стейту Мериленд, на який католик лорд Калверт здобув колонізаційний привілей.

Очевидно, що ця загальна згадка про головні осередки поселення в Новому Світі на початку 17-го ст. — є далека від повної карти колонізації. З важливіших треба вичислити ще шведські й голляндські колонії в Делавері та Балтіморі і французьких гуґенотів в Керолайні. Але вже цей перелік показує національну й релігійну мозаїку Нового Світу.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMMITTE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

АКАДЕМІЇ

(Закінчення зі стор. 2-гої)

академії-концерти, можна зауважити загальне побажання, щоб ці академії відбігали від трафарету, привезеного до Америки ще з часів, коли такими святами займались в Україні читальні „Просвіти". За цим трафаретом такі наші академії все ще пригадують, так би мовити, мистецький „гуляш" чи „вініґрету", збір різних точок ніби тематично пов'язаних, але насправді через ту свою трафаретність нездібних витворити на залі святковий настрій. Трудніше теж знайти безпосередній контакт з слухачами кільканадцятьом виконавцям-декляматорам, співакам і музикам — ніж кільком. Якби перевести референдум між публікою, чи воліє вона довгі програми, чи короткі, то, здається, до 100 відсотків доходили б голоси в користь — короткої, максимально півтора-годинної програми. Скласти її так само нелегко, бо кожна точка такої програми мусить бути на висоті. Все ж — вона спрощувала б організаційну та фінансову сторінки і давала б куди кращий моральний ефект.

Покищо не видно цієї тенденції. Навпаки, від якогось часу завівся звичай, щоб поруч із промовцем-доповідачем давати ще виступ речника організаційного комітету, який має ніби формально відкривати святочний вечір. У практиці це додає ще одну надпрограмову промову, бо з-правила такий громадянин використовує нагоду до виступу, що переступає межі формальної функції. Промови ж на таких академіях — це окрема тема. У початках українського національно-культурного й політичного відродження змістом таких промов була палка патріотична фраза. Вона промовляла до серця, зворушувала, запалювала, відповідала цілі такого вечора. Нині зовсім не те, часи змінилися і вимоги інші. Промова, яка є зліпком патріотичних фраз, вбиває академію. Публіка хоче думки, вона негайно оріентується, чи промовець знає дану проблематику чи „плаває" по поверхні фраз. Патетика у нинішніх промовах цілком зайва. Треба великого мистця, щоб міг поєднати патетику з дійсним глибоким змістом. Інколи спокійним тоном виголошена чи хай навіть прочитана промова робить куди глибше враження, ніж з патосом кинена на залю жменя фраз, що їх змісту не всилі затямити й повторити слухач вже за найближчих 5 хвилин. Не відповідає правді, наче б добрі промовці не потребували приготовлятись. Навпаки, чим кращий промовець, чим краще знає він дану тематику — українську історію, добу українських визвольних змагань, їхні постаті, загальну проблему визвольної політики, історію української культури, Шевченкову творчість, з якою зв'язаний величезний комплекс питань політики й літератури — тим дбайливіше, довше і глибше він мусить приготовлятись до свого виступу. І саме промова, доповідь, повинна бути найголовнішою і найважливішою точкою академії. Коли її попередити на самому вступі академії ще одною промовою, то це не скріплення гармонії ідей, а введення какофонії.

Чи і як використовувати щорічні академії для пропагандивно-інформаційних цілей — це окрема проблема. Але, мабуть, їхнє первісне завдання — таки внутрішнього українського характеру. Ясно, що всі ці й їм подібні заввагн мають дискусійний характер.

Увага! CENTRAL FALLS, Увага!
PAWTUCKET, PROVIDENCE та ОКОЛИЦІ!

Український Амер. Горожанський Клюб та 93-ий Відділ ім. Івана Франка

— влаштовує —

МАЛАНЧИН ВЕЧІР

в СУБОТУ, 11-го СІЧНЯ 1958 р.

Початок о год. 7:30 ввечері при 59 Central Street, C. F.

БАГАТО НЕСПОДІВАНОК та ДОВІРНИЙ БУФЕТ

ручить — УПРАВА

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

влаштовує

дня 11-го СІЧНЯ 1958 р. — о год. 9-ій веч.

в залі CENTRAL PLAZA, Mirror Room 111
(Second Ave. між 6-ою і 7-ою вул. в NEW YORK CITY)

МАЛАНЧИН ВЕЧІР

В програмі багато несподіванок.
Аранжер — п. Роман СКОРОБОГАТИЙ.
Оркестра — п. В. ОСЕРЕДЧУКА.
Добірний буфет в заряді Шановних Пань.

ВСТУП: $ 2.50

Управа УСК-у

Т-во „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" в Нюарку, Н. Дж.

улаштовує

в СУБОТУ, дня 18-го СІЧНЯ 1958 року
у власному приміщенні — при 508 — 18-та Евеня

„ТРАДИЦІЙНУ РІЗДВЯНУ ЯЛИНКУ"

получену із заприсяженням новообраного Уряду Т-ва.
До участи в цій імпрезі Управа Т-ва запрошує все Членство, враз із Родиною!

Вступ: безплатний! Початок, о год. 7-ій веч.

ЗАГАЛЬНИЙ ПЕРЕПИС УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Український Технічний Інститут в НЮ ЙОРКУ

ОГОЛОШУЄ

ЗАГАЛЬНИЙ ПЕРЕПИС УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ в ЗДА на день 1-го січня 1958 року.

Перепис має на меті загальне дослідження стану освіти американсько-української молоді, без огляду на її особисті пляни та заінтересування.

Числові висліди перепису будуть матеріялом для забезпечення академічних і матеріяльних можливостей високошкільних студій в періоді 1958-1962 років, щоб спинити катастрофальне відставання у цій галузі.

Інститут просить кожного американського українця, який має власних дітей, чи опікується чужими дітьми, у віці від 14 до 25 років, надіслати відомості, зазначені в статистичному листку, на кожну дитину окремо, до 15-го січня 1958 року, на адресу:

UKRAINIAN TECHNICAL INSTITUTE
320 East 14th Street New York 3, N. Y.

Особи старші 25 років можуть самі приголоситися до перепису, якщо мають охоту далі учитися.

Кожний зголошений дістане цертифікат про участь у перепису, який дає право першенства при запису в студенти УТІ.

СТАТИСТИЧНИЙ ЛИСТОК
(Можна вирізати)

1. Прізвище та ім'я ....
2. Дата народження ....
3. Середня школа, в якій учиться, або вчився зголошений: а) назва б) місто і стейт в) кляса г) рік зак. ....
4. Чи буде учитися у високій школі по скінченні середньої, (так або ні)? ....
5. Якщо на 4 відповідь „так", тоді означити хрестиком фах, до якого має нахил: економіка (бизнес) ....; політичні науки ....; інженерія (будівельна, хемічна, водна, ін.) ....; філософія (Arts & Sciences) .... інші ....
6. Від кого має утримання: батьків ....; власні заробітки ....; стипендія ....; інші фонди ....
7. Якщо відповідь на 4 є „ні", тоді подати з якої причини: брак коштів ....; служба ....; недостатня освіта ....; інша причина ....
8. Висока школа, в якій учився чи учиться: а) назва б) місцевість в) факультет .... г) річник ...., ґ) рік закінчення ....; д) академічні ступні ....
9. Адреса студента (латинкою): ....
10. Хто подав інформацію: прізвище і адреса: ....

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Канаді

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ В ПАМ'ЯТЬ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО

У рамках ювілейних святкувань ВУК, відбулась 15 грудня у Мессей Гол Академія, присвячена пам'яті Митрополита Шептицького. Вступне слово сказав голова Центральної Управи ВУК мґр. М. Поронюк і привітав митрополита Кир Максима та єпископа Кир Ізидора, священиків, представників організацій та понад дві тисячі учасників. Чоловічий хор „Прометей" під дир. проф. Л. Туркевича розпочав концертову частину відспіванням „Хваліте Бога" — В. Ліріка. Митрополит Кир Максим сказав своє слово про Слугу Божого Митрополита Кир Андрея Шептицького.

Сопранова солістка Стефа Федчук відспівала В. Веселовського „Молитву Матері", Бах-Ґуно „Аве Марія" і Артимовського - Гулака „Владико неба і землі". Жіночий хор „Арфа" під дир. проф. о. В. Жолкевича відспівав А. Гнатишина „Богородице Діво", а д-р В. Тисяк відспівав С. Людкевича „Подайте вістоньку" і „Пісню героїв" та Ю. Гаєвського „Шумлять вітри в полонині". Ніна Тарнавська з чуттям продеклямувала вірш Б. Лепкого „У Храмі св. Юра" і Збірний мішаний хор під дир. о. проф. В. Жолкевича відспівав величне Д. Бортнянського „Господи силою Твоєю".

ВІДЗНАЧЕНО 10-РІЧЧЯ СМЕРТИ Ю. КЛЕНА

Вінніпеґ. — Заходами Української Вільної Академії Наук — УВАН у Вінніпеґу відзначено окремою сесією десятиріччя з дня смерти Юрія Клена (Освальда Бурґгардта). Сесія відбулася в Українському Народному Домі при вщерть виповненій залі. На фронтовій стіні висів портрет Юрія Клена роботи пані К. Антонович, а на столах були розкладені книжки, статті поета, а теж і відгуки на його творчість.

Сесію відкрив член Управи УВАН д-р М. Мандрика. Д-р Марина Антонович-Рудницька відчитала доповідь про життя й творчість Юрія Клена, переплітану рецитаціями його творів у виконанні пань Д. Ґаврисишин і О. Гвоздулич та пана М. Гнатова. Спогадами про Ю. Клена поділилися з приявними д-р П. Маценко й проф. Яр. Рудницький.

Наприкінці сесії прочитано ухвалу Управи УВАН у Канаді в справі признання книжці Юрія Клена „Попіл імперій" титулу „найвизначнішої української книжки в Канаді в 1957 р.". В цій справі видано окрему грамоту, яку приявні на залі мали змогу оглянути під час сесії.

В імені УВАН д-р М. Мандрика подав до відома, що Управа УВАН у Канаді з нагоди закінчення ювілейних святкувань 50-річчя появи першої української книжки в Канаді устійнила щорічне відзначування найпомітніших українських книжок у Канаді окремими грамотами. „Попіл імперій" Юрія Клена — це перша книжка, відзначена грамотою УВАН у Канаді.

В Арґентині

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Старанням цієї Референтури Зовнішніх Зв'язків при УЦР, улаштовано пресову конференцію, яка відбулася в суботу 9-го листопада ц. р. в приміщенні „Готель Кастеляр" при Травневій Авеніді ч. 1152, в якій взяли участь представники українських організацій, та делеґації запризяхнених народів і представники чужинецької і арґентинської преси.

Голова УЦР, проф. Є. Онацький виголосив відповідну доповідь, після чого промовляли ще п. М. Рубінець та д-р Владислав Цік, як також представники інших народів, які находяться під совєтською окупацією.

Про перебіг повищої конференції помістила, обширні звідомлення вся столична преса, підчеркуючи правні домагання українського народу бути правним господарем на своїй землі.

М. Данилишин.

● До комуністичного Китаю поїхав перший американець за згодою державного департаменту, з леґальною тримісячною візою до Китаю і до Північної Кореї та з дозволом зміняти доляри на комуно-китайські гроші. Це — адвокат із Лос Анджелесу, А. Л. Вайрін, який з своєю дружиною хоче зібрати в тих країнах матеріял для оборони свого клієнта, Джана В. Павелла, оскарженого в ЗДА у державній зраді. Павелл оприлюднив був у видаваному ним в Шанґгаї журналі „Чайна Монтлі Рев'ю" фальшиві інформації про вживання американцями у корейській війні бактеріологічної зброї. Судова розправа проти Джана Павелла і його дружини відбудеться в Сан Франсіско.

Увага! НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦІ! Увага!

В суботу, 11-го січня 1958 року

о 7-ій год. вечора

в УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ КАТЕДРІ СВ. ВОЛОДИМИРА (334 Схід, 14-та вул. в НЮ ЙОРКУ)
Високопреосвященніший Архиєпископ МСТИСЛАВ

відправить

Велику ВЕЧІРНЮ

з участю ДУХОВЕНСТВА і ХОРУ.

•

По відправі ВЕЧІРНІ відбудеться

ВЕЛИКИЙ РІЗДВЯНИЙ КОНЦЕРТ Катедрального Хору

під дириґентурою проф. В. ЗАВІТНЕВИЧА.

В програмі: КОЛЯДКИ й ЩЕДРІВКИ в композиції українських клясиків.

ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

•

В неділю, 12-го січня 1958 року АРХИЄРЕЙСЬКУ СЛУЖБУ БОЖУ

відправить

Високопреосвященніший Владика МСТИСЛАВ з участю ДУХОВЕНСТВА і ХОРУ.

Початок о 10:30 год. ранку.

•

До участи у ВІДПРАВАХ і КОНЦЕРТІ запрошується все вірне Українське Громадянство!

Всечесному Духовенству Українських Церков Ню Йорку, Нашій Центральній Установі — Українському Конґресовому Комітетові Америки і його Відділам, Всім Нашим Організаціям, Їх Проводам і Всьому Українському Громадянству Великого Ню Йорку

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

БАГАТО БЛАГА ІЗ ТИХ ПРАЗНИКІВ І ВЕЛИКИХ УСПІХІВ У НАШІЙ ПРАЦІ

бажає

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Відділ УККА в Ню Йорку

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ

вітаємо

Начального Пластуна Сірого Лева, Головну Пластову Раду, Головну Пластову Булаву, Крайову Пластову Раду і Старшину, Проводи Пластових Станиць і Груп, Проводи і Членство сеньйорських і старшо-пластунських з'єднань, Все Пластунство, Членів Пласт-Приюту і Все Українське Громадянство, зокрема наших ВШ. Покупців, яким при цій нагоді складаємо щиру подяку за їх підтримку

Пластове Підприємство **„МОЛОДЕ ЖИТТЯ"**

306 E. 9th Street New York 3, N. Y.

УКРАЇНСЬКІ ДЕМОКРАТИЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ м. НЮ ЙОРКУ та ОКОЛИЦЬ

подають до відома всього Українського Громадянства, що

в НЕДІЛЮ, 19-го СІЧНЯ 1958 р. — о год. 3-ій по пол.

— відбудеться —

в НЮ ЙОРКУ, у залі WASHINGTON IRVING HIGH SHOOL
40 Irving Place (betwen 16 and 17 Sts East)

УРОЧИСТЕ СВЯТО

10-Літніх Роковин Проголошення Незалежности й Соборности УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ.

На святі буде промовляти
Президент Української Народньої Республіки в екзилі
Д-р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ.

Святочний Комітет закликає Українське Громадянство, Товариства й Організації до численної участи в цьому Святі.

СВЯТОЧНИЙ КОМІТЕТ.

Веселих Свят!

Олена і Володимир ЛОТОЦЬКІ дякують усім Приятелям за побажання і бажають Їм ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2-a Ев.

Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку повідомляє, що в найближчу п'ятницю, 10-го січня, о год 8-ій ввечорі там відбудеться доповідь ред. Лева Лепкого на тему: „Наші різдвяні традиції". Доповідь буде музично ілюстрована.

Увага! КЛІВЛЕНД і ОКОЛИЦІ! Увага!

Неділя, 19-го січня 1958 р.

ГОД. 8-ма ВЕЧОРА

в залі: LINCOLN HIGH SCHOOL

ПРОЩАЛЬНИЙ КОНЦЕРТ

ІЇ МАЦЮК

Сопрано

КВИТКИ в передпродажу в місцевих українських крамницях.

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „ВЕСЕЛКА".

СПИСОК Ч. 11.

	Передплата	Пожертва	Разом
Р. Мандрусяк, Венесуеля	4.00	16.00	
Д-р Р. Сочинський, Бруклин	4.00	6.00	
Е. Мриц, Клівленд	4.00	5.00	
С. Ермолович, Левіттави	4.00	5.00	
І. Палієвич, Блумфілд	4.00	2.50	
Л. Маркевич, Едмонтон	4.00	2.00	
Д-р І. Янчишин, Дітройт	4.00	1.00	
О. Бернадин, Джоліст	4.00	1.00	
С. Шевченко, Ютика	4.00	1.00	
В. Леник, Рачестер	4.00	1.00	
А. Копистянський, Юнійондейл	4.00	1.00	
Н. Шишка, Бейон	4.00	1.00	
І. Гідей, Ню Йорк	4.00	1.00	
М. Задойний, Парма	4.00	1.00	
Д. Стрілецький, Монтреал	4.00	1.00	
Я. Мартинюк, Пасейк	4.00	1.00	
Ю. Степаненко, Ню Бранcвік	4.00	1.00	
Е. Опалюх, Шикаґо	4.00	1.00	
М. Дозорський, Ірвінґ	4.00	1.00	
М. Попадюк, Монтреал	4.00	1.00	
Укр. Амер. Гор. Клюб, Філа.	4.00	1.00	
Д-р Ю. Налисник, Ню Йорк	4.00	1.00	
В. Голуб, Мілвіл	4.00	1.00	
М. Токар, Рачестер	3.00	2.00	
М. Рудницький, Дітройт	2.00	1.00	
М. Думка, Ню Йорк	1.00	1.00	
М. Миронюк, Дітройт	1.00	1.00	
А. Іванців, Оліен	1.00	1.00	
П. Садович, Джансон Ситі	4.00		
М. Ляшенко, Шикаґо	4.00		
М. Грушкевич, Клівленд	4.00		
Д. Матковський, Филаделфія	4.00		
Р. Панчук, Бронкс	4.00		
І. Мак, Филаделфія	4.00		
Р. Яценків, Шикаґо	4.00		
О. Стасюк, Асторія	4.00		
Я. Бігун, Нюарк	4.00		
Я. Блищак, Сан Франціско	4.00		
Е. Прохоренко, Филаделфія	4.00		
В. Маґоцький, Ню Йорк	4.00		
Ю. Саварин, Шикаґо	4.00		
А. Рейнарович, Бруклин	4.00		
М. Курійчук, Форт Вільям	4.00		
І. Ґураль, Канейвіл	4.00		
М. Гікавий, Шикаґо	4.00		
А. Микитин, Торонто	4.00		
І. Панкевич, Маямі	4.00		
М. Сидір, Клівленд	4.00		
Г. Роленка, Дітройт	2.00		
О. Шараневич, Торонто	2.00		
М. Стеґніцький, Річфілд	2.00		
М. Добровольська, Нюарк	2.00		
І. Піддубний, Трентон	1.00		
М. Литвин, Літл Фолс		5.00	
Д. Рокіський, Бронкс		5.00	
Д-р О. Дереш, Рутфорд		5.00	
В. Сірило, Вілінґ		4.00	
Д-р М. Слиш, Канкакі		3.00	
В. Ремптер, Ірвінґтон		2.00	
М. Палазій, Трентон		2.00	
М. Н. Добрянські, Ню Йорк		2.00	
М. Олійник, Алтуна		2.00	
І. Петруняк, Шикаґо		2.00	
М. Провода, Вудсайд		2.00	
С. Рожок, Филаделфія		2.00	
І. Малко, Балтімор		2.00	
М. Дрізд, Питсбурґ		2.00	
Ц. Мороз, Рослиндейл		2.00	
І. Світилинський, Річмонд Гіл		2.00	
М. Довбуш, Рівергед		2.00	
В. Білинський, Дітройт		2.00	
В. Кухта, Парма		2.00	
Д-р А. Хомин, Ліма		2.00	
Д-р І. Лесько, Клівленд		2.00	
М. Березовський, Лос Анджелес		2.00	
Д. Стефанюк, Боффало		2.00	
О. Стеткевич, Ню Йорк		2.00	
М. Шаран, Бруктон		2.00	
А. Шумінський, Вудсайд		2.00	
І. Жуковський, Джерзі Сити		1.00	
Е. Волошин, "		1.00	
А. Турчин, Блумінґтон		1.00	
М. Микитишин, Бронкс		1.00	
П. Губич, Пасейк		1.00	
С. Харчук, Мінneаполіс		1.00	
П. Мазар, Шикаґо		1.00	
А. Букшований, Бейон		1.00	
М. Стецура, Джерзі Сити		1.00	
Л. Кузьма, Бруклин		1.00	
А. Бориченко, Нюарк		1.00	
П. Пацура, Асторія		1.00	
Ф. Іванчук, Савґертіс		1.00	
В. Дяків, Ірвінґтон		1.00	
Разом	$ 189.00	$ 137.50	$ 326.50
Раніше проголошено	$ 1,099.90	$ 1,298.60	$ 2,398.50
Разом все	$ 1,288.90	$ 1,436.10	$ 2,725.00

Справлення ошибки:

В листі ч. 8. надруковано: Д-р В. Петришин, Кліфтон, $4.00 передплата, $1.00 пожертва — має бути: Д-р Володимир А. Петришин, Клінтон, $4.00 передплата, $1.00 пожертва.

В листі ч. 10, надруковано: В. Пелехович, Клівленд, $10.00 пожертва — має бути: Д-р Богдан Пелехович, Шикаґо $10.00 пожертва.

Український Музичний Інститут в НЮ ЙОРКУ

Піврічні ПОПИСИ

1. НЕДІЛЯ, 19-го СІЧНЯ 1958 р. — год. 3:30 по пол. НИЖЧІ РОКИ.
2. НЕДІЛЯ, 19-го СІЧНЯ 1958 р. — год. 7-ма вечора НИЖЧІ, СЕРЕДНІ і ВИЩІ РОКИ.
3. СУБОТА, 25-го СІЧНЯ 1958 р. — год. 7:30 вечора НИЖЧІ, СЕРЕДНІ і ВИЩІ РОКИ.

•

Виступають учні кляс:
ФОРТЕПІЯНУ — СКРИПКИ — СОЛЬОВОГО СПІВУ і СТРУННИЙ АНСАМБЛЬ.

•

Заля ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ
149 — Second Avenue, NYC
ВСТУП ЗА ПРОГРАМКАМИ.

5-ий Відділ ООЧСУ й Осередок СУМА в ГАРТФОРДІ, Конн.

влаштовують, як кожного року,

ТРАДИЦІЙНИЙ **МАЛАНЧИН ВЕЧІР**

в СУБОТУ, 11-го СІЧНЯ 1958 р.
в залях УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ
57 Вітмор вул. в ГАРТФОРДІ.

ПОЧАТОК о год. 8-ій вечора.

В програмі вечора: ТОЧКИ ГУМОРУ і САТИРИ.

• СТРІЙ ДОВІЛЬНИЙ •

Гостинний виступ артистки Українського Театру пані КОНОНІВ.

Добірний БУФЕТ у заряді Пань — Оркестра КАЩИНЦЯ в повному складі

ВСТУП — $ 1.50

ЩИРО ЗАПРОШУЄМО ВСІХ І ДО МИЛОЇ ЗУСТРІЧІ

КОМІТЕТ

ЗДА дали право азилю д-рові Новінському

Вашингтон. — Польський науковець д-р Єжи Леон Новінський дістав право азилю на побут в цій країні. Він прибув був до цієї країни в жовтні 1957 року на виклади до університету Джана Гопдо Польщі. Він чекав, поки до Польщі. Він чекан, поки його дружина разом із донькою не прибула до Англії, і після того просив американський уряд про право азилю в ЗДА. Про надання права азилю Новінському повідомив генеральний прокуратор Вільям П. Роджерс під час промови в Крайовому Пресовому Клюбі. Роджерс сказав, що професор Новінський вибрав свободу із таких причин: „В Польщі немає волі і там існують дуже важкі життьові умови, хоч уряд вирізняє такі фахи, як професорський. Іншим чинником, який впливав на його рішення не вертатися до Пальщі, було те, що він мусів віддати свою дочку до комуністичної школи". Новінський є професором термоелястичности, яка потрібна при продукції керованих ракет. Новінський має 52 роки, його жінка Марія Францішка і донька Кристина є в Англії, і вони прибудуть до ЗДА.

З Єгипту викинули американського пільота

Рим. — Єгипетська поліція арештувала під кінець минулого тижня американського корабельного пільота капітана Рафаеля П. Кенела, який протягом 15 місяців льояльно працював при обслугуванні Суезького каналу під єгипетською адміністрацією, тримала його перших 24 годин у в'язниці без харчів, не дозволила підняти ощадностей з банку ані забрати всіх речей і силоміць відтранспортувала з Єгипту. Єгипетські власті не сказали йому нічого про причини видалення його. Він сам пояснює собі це двома можливими причинами: що його вибрали до представництва затруднених в Суезькому каналі та що він запротестував листом до єгипетської газети проти компанії ненависти до Америки. З зароблених своєю працею в Єгипті грошей він склав в тамошньому банку 600 єг. фунтів ощадности (1,728 дол.). Йому дозволили взяти тільки 118 фунтів. В Суезькому каналі працюють тепер 117 советських пільотів, 8 американських (було 15, але всі інші позрікались) 4 норвезькі, 22 німецькі, три шведські, 6 італійців, три еспанці, десять поляків, десять сербів, один румун і 84 єгиптян. Викинений американський пільот перевів був каналом 15 кораблів без ніякого нещасливого випадку.

180 членів Конґресу подорожували закордоном в 1957 році

Вашингтон. — Обраховують, що в 1957 році 180 конґресменів і сенаторів подорожувало на урядові кошти закордоном. Але це не був рекорд, бо в 1955 році, в якому не було виборів, закордон виїздило більш як 200 членів Конґресу на всіх 531 місць (96 сенаторів і 435 конґресменів). Та все ж таки деякі члени здобули рекорди. І так республіканський конґресмен із Пенсилвенії Джан П. Сейлор перелетів понад Південний бугун 17-го листопада. 6-членна група, очолювана демократичним конґресменом з Аркенсо Ореном Гаррісом перелетіла з Північного до Південного бігуна. Тільки незначне число членів Конґресу подорожувало на власний кошт, а решта робила це на державні фонди, маючи на це дозвіл від тієї комісії, членами якої вони є. З 96-ох сенаторів аж 41 подорожували закордоном, а з 435 конґресменів тільки 139. Деякі комісії подали прізвища своїх членів, які виїжджали за кордон, але Бюджетова Комісія Палати Репрезентантів відмовилася це зробити.

Йорданія потребує по 50 мільйонів річної допомоги від ЗДА

Амман. — Ще яких 5 до 10 найближчих років Йорданія залежатиме від щорічної допомоги від З'єдинених Держав у висоті по 50 мільйонів долярів, щоб могти усамостійнитись економічно і водночас зберегти свою збройну силу на відповідному рівені, — заявив йорданський віце-прем'єр і міністер закордонних справ Самір ель-Ріфай у пресовому інтерв'ю. — Однак водночас він ствердив, що тепер Йорданія настільки зміцнилась, що вже не дуже їй страшна єгипетсько-сирійська кампанія на підривання її режиму. Від припинення тієї кампанії залежить, казав речник Йорданії, також сповільнення темпа зброєння Йорданії. З'єдинені Держави обіцяли були в минулому році Йорданії 40 мільйонів долярів. Однак ця допомога буде недостатня, твердив йорданський міністер. Коли ж американський Конґрес відтягався б з затвердженням нової допомоги для Йорданії, то це була б катастрофа не тільки, для Йорданії, але й вільного світу. Половину з 50-мільйонової допомоги треба би обернути на економічний розвиток краю, а половину на її зброю — казав Самір ель-Ріфай, один із чолових діячів арабського світу, що завзято поборює комунізм і хоче тісного оперття на Захід.

● Роберт Вестман з Оттави, Канада, з'явився 3-го січня о 8-ій год. ранку до праці як новоприйнятий пожежник. В 1.30 години він виїхав із своїми колеґами гасити пожежу і прибув... до своєї власної хати. Пожежу спричинила його жінка, варячи обід на несправній кухні.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Короткі Вістки

● **Пожежі в 1957 році** принесли в ЗДА матеріяльних втрат на 1,275,000,000 долярів і спричинили смерть 11,300 осіб.

● **11-річний син** нюйоркського посадника Роберта Вагнера, Дункан, побачивши, як до будинку Міської Управи входив якийсь старший сивавий пан, сказав до кухаря в хухні: „Чи маємо нового старшого лакея?" Кухар засміявся, бо це був нюйоркський губернатор Аверел Гарриман, який задніми дверима входив на новорічну нараду.

● **Міська рада Москви** хвалиться, що протягом 1957 року в совєтській столиці збудовано 39 будинків народних, середніх та високих шкіл і 60 будинків для дитячих садків. Між новозбудованими школами є також медичний факультет університету і політехнічні школи.

Фльота пропонує в першу чергу збудувати атомовий гідроплян

Вашингтон. — На нарадах із заступником секретаря оборони А. Кворлсом представники фльоти запропонували, щоб першим атомовим літаком цієї країни був атомовий гідроплян. Під час цих нарад мали вирішити, чи для приспішення будови першого атомового літака не треба було б добудувати до якогось типу готового вже літака атомовий реактор. В нарадах брали участь визначні представники фльоти, летунства і Комісії Атомової Енерґії. Досі ще не вирішено цієї справи, але є надія, що на найближчому засіданні буде вирішена проблема побудови першого атомового літака. Тоді вирішать, чи перший атомовий літак в цій країні буде літаком летунства, чи гідропляном фльоти. Конґресова Комісія Атомової Енерґії натискає на департамент оборони, щоб якнайшвидше вирішити справу конструкції атомового літака, бо СССР може випередити ЗДА і в цій ділянці.

Минулого року випродуковано авт на 5.3 відсотка більше, як в 1956 році

Ню Йорк. — Статистика випродукованих авт показує, що в 1957 році випродуковано в ЗДА 6,115,467 особових авт, це значить на 5.3 відсотка більше в порівнянні з 1956 роком, коли число випродукованих особових авт виносило 5,801,772. В 1957 році випродуковано 1,075,619 тягарових авт, це значить на 2.6 відсотка менше в порівнянні з 1956-им роком (1,103,593). В історії автової продукції тільки числа випродукованих авт в роках 1950, 1953 і 1955 були більші від продукції в 1957 році. — Представники корабельної продукції повідомляють, що 1957 рік міг би був бути рекордовим роком, але важко було дістати потрібну кількість сталі. Все ж таки 1957 рік був найкращим роком після 1954-го року в корабельній продукції. Голова Ради Корабельної Продукції Америки Л. Р. Сенфорд повідомляє, що є багато замовлень на будову нових кораблів в 1958 році, і внаслідок цього є вигляди, що цей рік буде добрим роком для корабельного промислу.

Кворлс оптимістично дивиться на оборону

Вашингтон. — Заступник секретаря оборони Доналд А. Кворлс заявив, що він оптимістично дивиться на оборону країни в цьому році. Він сказав, що наслідки дотеперішніх дослідів можна буде побачити в 1958 році, який буде роком „здійснених обіцянок" в ділянці оборони ЗДА. „Численні проєкти і пляни, виготовлені в попередніх роках, будуть здійснені в цьому році, і вони визначно збільшать наші оборонні засоби. Модернізуючи наші збройні сили, ми даємо їм в руки поважне число нової зброї, між якою є керовані балістичні ракети, масова продукція яких почнеться вліті цього року", — казав заступник секретаря оборони. Кворлс заявив, що випущення СССР штучного сателіта Землі — це був виклик вільному світові, який треба вітати, бо він здер маску з Совєтів та виявив вільним народам ту небезпеку, яка загрожує їм від комуністів. Американці зрозуміли, що оборона країни — це найважливіша справа тепер, і що не треба жаліти на неї навіть найбільших коштів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Українського Народного Дому, 316 Відд., відбудуться в четвер, 9-го січня 1958 р., о год. 8-ій веч. На порядку нарад є присяга нововибраних урядників й інші дуже важливі справи. З огляду на це, присутність усіх членів є обов'язкова. Новообрані урядники: С. Ендрус, голова; А. Папа, заст. голови; В. Гавриляк, секр.; Ю. Турянський, секретар; І. Новак, кас. Заступники: В. Росоловський, заст. секр.; М. Парута, заст. фін. секр.; А. Атаманчук, заст. кас. Контр. Комісія: В. Іванців, С. Миколайко, М. Кучмій. Дирекція: І. Куций, М. Магомет, І. Романів, І. Санагурський, Т. Олексин. Опікуни хворих: В. Юськів, Н. Дорофей. Бібліотекар: І. Олексин. —

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні збори Т-ва „Зоря", Відд. 69, відбудуться в суботу, 11-го січня 1958 року, о год. 8-ій веч., в церковній залі св. Юрія, заля ч. 5, під ч. 33 Іст 7-ма вул. Порядок: звіти Управи за минулий рік та вибір Управи на 1958 рік. — Н. Ковбасник, предс.; І. Мартинець, кас.; М. Ликтей, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Б-во св. Михаїла, Відд. 142, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11-го січня 1958 р., о год. 8-ій веч., в залі УНДому — 214 Фултон вул. Просимо всіх членів обов'язково прибути. — М. Маркович, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Управа 268 Відд. ім. Д. Вітовського, повідомляє, що в суботу, 11-го січня 1958 р., о год. 7:30 веч. відбудуться **Річні збори**, на яких буде вибір Управи на 1958 рік. Збори відбудуться в домі Амер. Укр. Горожан — 2171 Waheling St. Проситься про численну участь членів нашого Відділу. — С. Струхманчук, предс.; Т. Боднарський, кас.; О. Варилко, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — **Річні виборчі збори Т-ва „Дністер"**, Відд. 361, відбудуться в суботу, 11-го січня 1958 р., о год. 8-ій веч., у власній домівці при 119 Евеню "A" 1-ий поверх. У програмі: відкриття, привітання присутніх і подання порядку зборів, відчитання протоколу з попередніх виборчих зборів, фінанс. звіт і звіт Конт. Комісії, проголошення ухвал річних ділових зборів, кореспонденція, вибір предсідника і секретарів виборчих зборів, звіт уступаючого Уряду і ухвалення абсолюторії, вибір нового уряду, плян праці, внески й запити. Перед зборами приймається вплату членських внесків. Присутність членів обов'язкова. — І. Галичин, предс.; П. Кучма, фін. секр.; В. Вишиваний, кас.; В. Барагура, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Мир", Відд. 324, повідомляє, що **Загальні Річні Збори** відбудуться в суботу, 11-го січня 1958 р., о год. 7-ій веч. У зв'язку з новим роком є деякі важливі справи до обговорення, тому просимо всіх членів громадно явитися. На зборах буде Окружний організатор, який дасть нам цінні завваги в праці на слідуючий рік. — А. Гороховський, предс.; І. Струк, секр.

ШИКАГО, Ілл. — Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 220, відбудуться в суботу, 11-го січня, о год. 7:30 веч. в парохіяльній залі при 50-ій і Плейн вул. На порядку: вибір делеґатів на 24-ту конвенцію УНСоюзу, яка відбудеться у Клівленді, О., в місяці травні На Річних зборах вибрано слідуючу Управу на 1958 рік: Гр. Гаврилюк, предс.; М. Хорів, заст. предс.; Є. Блідий, кас.; П. Слободян, секр. рек.; Г. Гарасим, секр фін.; Контр. Ком. П. Жовнірчок, М. Михайлишин, П. Гут. Збори будуть відбуватися, як завжди, в другу суботу по першім, у тій самій залі. Хто з членів не може бути присутній на зборах, а має заплатити місячну чи річну вкладку, проситься прислати її на руки секретаря ще перед зборами. Адреса секретаря: H. Harasym, 3111 W. 54th Pl. Chicago 32, Ill.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Т-во „Зап. Січ", Відд. 155, подає до відома своїм членам, що на Річних зборах був обраний новий уряд на рік 1958: І. Будняк, предс.; М. Фединишин, заст. пр.; І. Макар, кас.; М. Гурняк, заст.; М. Чумар, секр фін.; Н. Колодій, рек. секр. С. Сташків, І. Ковалюк, П. Стахів, Контр. Комісія. Н. Олійник, І. Савгак і І. Петеренка, відвідувачі хворих, господар, І. Сетник. Слідуючі збори відбудуться в п'ятницю, 10-го січня, о год. 7-ій веч. Збори будуть відбуватися кожної другої п'ятниці по першім, в клюбовій залі під ч. 760 State St.

СТАПЛЕТОН, С. А., Н. Й. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 211, повідомляє своїх членів і членкинь, що на Річних зборах вибрано такий уряд: М. Белців, предс.; Д. Довгий, заст.; В. Каравнович, кас.; П. Телешеський, заст.; Т. Соколовський, секретар; Д. Фостик, заст.; Г. Райнгардт, П. Тіцький, контр.; А. Кривий, В. Стичак, відв. хворих. Збори відбуватимуться в другу суботу по першім, в залі, де звичайно. Слідуючі збори відбудуться в суботу, 11-го січня, о год. 7:30 веч. Проситься членів приходити щомісяця на збори і вплачувати свої вкладки точно. Просимо також вписувати свою Родину в члени УНСоюзу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮАРК, Н. Дж. — Управа Т-ва ім. М. Грушевського, Відд. 219, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 11-го січня 1958 р., о год. 7-ій по пол. — М. Юров, секр.

ТАРЗАН, ч. 3991. Чи вертається?

Вислухавши пригоди двох науковців, Тарзан запропонував свою допомогу в розшуках руїн одної з аффиканських колоній королеви Шеби.

Проте, один з науковців, Бен Лінтон, спротивився. Ви не можете мене змусити йти без тубільців. Я вертаюся...

— Дуже добре, Бен, — сказав, ніби припадком, Гарріс. — Ці ночі в джунглях досить виснажують нерви... Але я гадаю, що ви це зможете!